

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.3, oktober 2013

Indledningen er redigeret af Maria Jørgensen og Klaus Nielsen

Tilsyn ved dr.phil. Flemming Lundgreen-Nielsen

Denne pdf er en læseversion af værkets indledning. Værket findes digitalt med punktkommentarer, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2021

Indledning til

“Til Biskop Balle, den kristelige Olding, paa hans Fødselsdag den 12te October 1809”

ved Steen Tullberg

Indhold

- 1 Digtets anledning og genstand
- 2 Anvendt litteratur

1 Digtets anledning og genstand

Den 12. oktober 1809 fyldte den tidligere biskop N.E. Balle 65 år. Grundtvigs fødselsdagsdigt blev bragt i *Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn* den 28. oktober.

N.E. Balle fik teologisk embedseksamen i 1765 og blev teologisk professor i 1772. Denne stilling bestred han til 1783, hvor han blev biskop over Sjælland. Han tog i 1808 sin afsked som biskop, angiveligt pga. pengesorger, tungsind og svigtende kræfter (jf. *Dansk Biografisk Lexikon*, 1887, s. 462); det er formentlig disse omstændigheder, Grundtvig hentyder til i slutningen af digtets tredje strofe. Balle var Grundtvigs onkel, idet Balles første hustru, Frederikke Severine Grundtvig, var Grundtvigs faster. Fasteren døde i 1781, to år før Grundtvigs fødsel. Denne (fjerne) familiære forbindelse og Balles fremtrædende kirkelige position i samtiden kan have motiveret Grundtvigs højstemte digt.

Da Grundtvig i 1815 optog fødselsdagsdigtet til Balle i *Kvæddinger* (s. 146 f.), forsynede han det med et kort “Tillæg” (s. 147 f.). Heri betragter han digtet som et vidnesbyrd om sin egen tilnærmelse til den kristne tro, men afviser, at Balle med sin forkyndelse havde bidraget til at vække folket i kristelig henseende (jf. digtets anden strofe); dette formindsker dog ifølge Grundtvig ikke den hæder, der tilkommer Balle.

I andet bind af sit tidsskrift *Danne-Virke* (1817) bragte Grundtvig et digt i anledning af Balles død den 19. oktober 1816, "Nikolai Edinger Balles Amindelse" (s. 48-64).

2 Anvendt litteratur

- *Dansk Biografisk Lexikon* (1887), bind 1. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1815) *Kvædinger eller Smaakvad*. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1817) *Danne-Virke. Et Tids-Skrift*, bind 2. København.